

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29, 105 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 23030003

Ákvörðun nr. 31/2023

Þann 22. ágúst 2023 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 31/2023.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED] dags. 17. mars 2023. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við framferði starfsmanns Lögreglustjórans á Suðurnesjum þann 17. mars sl., þegar þeir mættu á skrifstofu embættisins og óskuðu eftir gögnum vegna meints umferðalagabrots [REDACTED]. Óskuðu þeir eftir fá afhent öll gögn sem tengdust meintu broti og fá að sjá önnur gögn sem embættið kunni ekki hafa heimildir til að veita afrit af. Hafi því verið hafnað og þeim bent á að eina leiðin til þess væri að leita lögmannaðstoðar. Þá segir í erindinu að öll svör og viðmót starfsmanns embættisins hafi verið lituð af hroka og yfirgangi en þeim hafi einnig verið neitað um afstöðu embættisins til beiðninnar skriflega þegar eftir því var óskað.

Nefndin óskaði eftir afstöðu embættisins til kvörtunarinnar og frekari upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Suðurnesjum þann 18. apríl 2023.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega

starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á Suðurnesjum svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi dags. 22. maí 2023. Meðfylgjandi voru öll gögn málsins.

Í bréfi embættisins kemur m.a. eftirfarandi fram: „Umrædd samskipti sem vitnað er til í bréfi NEL áttu sér stað á lögreglustöðinni á Brekkustíg 39, Reykjanesbæ þann 17. mars sl. Þá kom [REDACTED] syni sínum og krafðist þess að fá gögn málsins afhent, þrátt fyrir að [REDACTED] hafi verið hafnað um það skriflega þann 16. mars sl. deginum áður. Í samræmi við dómafordæmi Hæstaréttar eru myndbandsupptökur ekki afhentar sakborningum og höfnun á afhendingu gagna í málum sem er lokið er hægt að kæra til ríkissaksóknara.

Þjónustuver embættisins hafði samband við lögfræðisvið til að ræða við [REDACTED] og kom starfsmaður lögfræðisviðs niður í þjónustuver embættisins og ræddi við [REDACTED] var gerð grein fyrir því að líkt og honum hefði verið gerð grein fyrir skriflega deginum áður að þá væri hann ekki sakborningur þessa máls heldur lögráða sonur hans. Honum var gerð greint fyrir því að [REDACTED] sonur hans fengi ekki myndbandsupptökur afhentar en honum væri heimilt að horfa á þær. Hægt væri að horfa á myndbandsupptökuna á lögreglustöðinni á Hringbraut 130, Reykjanesbæ. Væri því best fyrir [REDACTED] að setja sig í samband við stjórnendur í almennu deild og fundinn yrði hentugur tími við fyrsta tækifæri.

Varðandi það að fá skrifleg gögn afhent að þá var útskýrt fyrir [REDACTED] að sakborningur málsins hefði afrit af skriflegum gögnum málsins. Ef sakborningur vildi fá annað afrit væri það sjálfsagt en það sama gildi þá að hann gæti fengið það afhent á lögreglustöðinni á Hringbraut 130, Reykjanesbæ. [REDACTED] hefur því aldrei verið neitað um þau skriflegu gögn sem hann á rétt á en taka ber fram að hann hefur í raun aldrei beðið um þau sjálfur enda hefur hann þau undir höndum þ.e. afrit af vettvangsskýrslu máls nr. [...].

Varðandi þær athugasemdir sem koma fram í bréfi NEL vegna framkomu starfsmanns embættisins er því til að svara að öllum aðdróttunum um hroka og yfirgang er hafnað. Samkvæmt starfsmanni lögfræðisviðs var [REDACTED] faðir sakbornings ekki sáttur og reiddist við þau svör sem hann fékk að hann gæti ekki fengið öll gögn málsins, m.a. rafræn gögn afhent á staðnum. Þá var [REDACTED] bent á þann rétt sinn í samræmi við leiðbeiningaskyldu stjórnvalda að hann gæti á hvaða stigi sem er leitað sér aðstoðar lögmanns og kært þessa ákvörðun lögreglu.“

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoýrggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmeta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindinu er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að framkomu og starfsháttum starfsmanna Lögreglustjórans á Suðurnesjum.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór yfir erindið og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Suðurnesjum. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum er lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Niðurstaða

Ekki er tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis

Reykjavík, 22. ágúst 2023

Skúli Þór Gunnsteinsson

formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir